

Onder de notabelen van de protestantse kerk bevonden zich 4 consuls : James ADAMSON (V.S.), Auguste WIELAND (Spanje), George GREGOIRE (Verenigde Provincies) en PETER (Groot-Brittannië). Twee andere Oostendse protestanten Walter BOYD en Jean GUILLAUME hadden de maatschappij "BOYD, KERR & Cie" opgericht.

De eerste plaats voor de eredienst bevond zich achter het gebouw ingenomen door de firma "BINE, OVERMAN & Cie" allen protestant. Ook Guillaume DEONNA die de zaken van OVERMAN te Oostende overnam. De gebroeders OVERMAN behoorden in mei 1786 tot een delegatie die Jozef II persoonlijk een smeekschrift gingen overhandigen om steun te vragen tegen de plagende haarkloverij van de administratie van de Nederlanden waarop de Keizer positief reageerde ; hij oordeelde dat "favoriser le commerce du transit consistait en une des mesures les plus importantes". Zij verzochten de Keizer ook de vrijheid om vanuit Oostende ook een handel te beginnen met Indië.

Ook de beroemde ROMBERG had een filiaal te Oostende. Hij had een honderdtal schepen op zee en was een meester in het camoufleren van zijn schepen in het kader van de "neutrale handel", en de Britse vloot te misleiden. Het kerkeraadslid Auguste WIELAND was burgemeester van Oostende en in 1816 lid van de Staten Generaal.

Henri Frédéric BELLEROCHÉ négociant te Oostende gaat in de Belgische politiek (zie Ostendiana II, 1975). Een twintigtal belangrijke handelaars waren protestant. Ook enkele bekende herbergiers waren protestant.

Een belangrijk gevolg van het tolerantiedecreet was dus voor Oostende een heropleving van de economie. De Keizer met "son respect pour la religion et les mœurs, base de toute société civile et son mépris pour les préjugés avilissants, malheureux restes des temps barbares", zag in Oostende in volmaakte harmonie, de grote voordelen geboren uit een echte tolerantie, met de vooruitgang, door toe te staan, dat protestantse handelaars hun eredienst mochten uitoefenen, zonder "ostentation" (uiterlijk vertoon).

Jozef II bracht hiermee het gekende woord van VOLTAIRE in praktijk : "Liberté de conscience et liberté de commerce, Monsieur, voilà les deux pivots de l'opulence de l'Etat".

Zie ook : A. LAUREYS : "Protestantisme te Oostende", De Plate 14e jaargang pp. 222-226, pp. 249-252, p. 276-279.

PROTESTANTISME TE OOSTENDE

De door de heer LAUREYS gepubliceerde bijdrage over het Protestantisme te Oostende (zie verwijzing hier boven) kende een ruime belangstelling. Een teken dat het onderwerp in de smaak viel. Waarschijnlijk omdat er over dit onderwerp voordien weinig of niets gepubliceerd werd.

In "DE GESCHIEDENIS VAN HET PROTESTANTISME IN VLAANDEREN" door E. PICHAL Standaard Wetenschappelijke Uitgeverij, Antwerpen-Amsterdam 1975 lezen we p. 160 dat onder WILLEM I de toestand voor de protestanten merkbaar veranderde in België. Dank zij een Koninklijk Besluit van 4 mei 1817 werden een reeks predikantsplaatsen ingesteld voor verschillende garnizoenen, waaronder Brugge (met bijpost Ieper). Voor andere plaatsen waaronder Oostende (met zorg voor Nieuwpoort) werden predikanten aangewezen.

J.B. DREESSEN